Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

3. září 2020*

„Řízení o předběžné otázce – Odpady – Přeprava – Nařízení (ES) č. 1013/2006 – Odpad, který podléhá postupu předchozího písemného oznámení a souhlasu – Článek 1 odst. 3 – Přeprava, na kterou se vztahují požadavky pro schválení – Směrnice 2008/98/ES – Článek 5 odst. 1 – Pojem ‚vedlejší produkty' – Nařízení (ES) č. 1069/2009 – Článek 3 bod 1 – Pojem ‚vedlejší produkty živočišného původu' – Přeprava směsi vedlejších produktů živočišného původu a jiných materiálů"

Ve spojených věcech C-21/19 až C-23/19,

jejímž předmětem jsou tři žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podané rozhodnutími Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (odvolací soud v Arnhem-Leuvarde, Nizozemsko) ze dne 19. prosince 2018, doručenými Soudnímu dvoru dne 15. ledna 2019 v trestních řízeních proti

XN (C-21/19),

YO (C-22/19),

P. F. Kamstra Recycling BV (C-23/19),

za přítomnosti:

Openbaar Ministerie,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení E. Regan, předseda senátu, I. Jarukaitis, E. Juhász, M. Ilešič a C. Lycourgos (zpravodaj), soudci,

generální advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 4. prosince 2019,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za XN, YO a P. F. Kamstra Recycling BV, J. J. E. Stassenem a R. Laanem, advocaten,

– za Openbaar Ministerie, A. C. L. van Hollandem, jako zmocněncem,

– za nizozemskou vládu M. K. Bulterman, C. S. Schillemans a H. S. Gijzenem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: nizozemština.

– za francouzskou vládu J. Trabandem a D. Colasem, jakož i A.-L. Desjonquères a C. Mosser, jako zmocněnci,

– za rakouskou vládu J. Schmoll a G. Hessem, jako zmocněnci,

– za Evropskou komisi W. Farrellem a F. Thiranem, jakož i L. Haasbeek, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 19. března 2020,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu čl. 1 odst. 3 písm. d) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů (Úř. věst. 2006, L 190, s. 1), ve znění nařízení Komise (EU) č. 135/2012 ze dne 16. února 2012 (Úř. věst. 2012, L 46, s. 30) (dále jen „nařízení č. 1013/2006“), čl. 5 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. 2008, L 312, s. 3), jakož i nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 ze dne 21. října 2009 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, a o zrušení nařízení (ES) č. 1774/2002 (nařízení o vedlejších produktech živočišného původu) (Úř. věst. 2009, L 300, s. 1).

2 Tyto žádosti byly předloženy v rámci trestních řízení proti XN, YO a společnosti P. F. Kamstra Recycling BV týkajících se přepravy směsí vedlejších produktů živočišného původu a jiných materiálů z Nizozemska do Německa.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 1013/2006

3 Článek 1 odst. 1 až 3 nařízení č. 1013/2006 stanoví:

„1. Toto nařízení stanoví postupy a kontrolní režimy pro přepravu odpadů v závislosti na původu, určení a trase přepravy, druhu přepravovaných odpadů a způsobu nakládání s odpady v místě určení.

2. Toto nařízení se vztahuje na přepravu odpadů:

a) mezi členskými státy, v rámci Společenství […]

[…]

3. Z oblasti působnosti tohoto nařízení jsou vyloučeny:

[…]

d) přeprava, na kterou se vztahují požadavky pro schválení podle nařízení [Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002 ze dne 3. října 2002 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu (Úř. věst. 2002, L 273, s. 1; Zvl. vyd. 03/37, s. 88)];

[…]“

4 Článek 2 nařízení č. 1013/2006 stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se:

1. ‚odpad‘ definuje v čl. 1 odst. 1 písm. a) směrnice [Evropského parlamentu a Rady 2006/12/ES ze dne 5. dubna 2006 o odpadech (Úř. věst. 2006, L 114, s. 9)];

[…]

34. ‚přepravou‘ rozumí doprava odpadů určených k využití nebo odstranění, která je plánována nebo se uskutečňuje:
a) mezi zemí a jinou zemí […]

[…]“

Směrnice 2008/98

5 Článek 2 odst. 2 směrnice 2008/98 stanoví:

„Následující položky jsou vyňaty z oblasti působnosti této směrnice v rozsahu, v jakém se na ně vztahují jiné právní předpisy Společenství:

[…]

b) vedlejší produkty živočišného původu, včetně zpracovaných výrobků, upravené nařízením [č. 1774/2002] kromě těch, které jsou určeny ke spalování, skládkování nebo využití v zařízení na výrobu bioplynu nebo kompostování;

[…]“

6 Článek 3 tohoto nařízení, nazvaný „Definice“, stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

1. ‚odpadem‘ jakákoli látka nebo předmět, kterých se držitel zbavuje nebo má v úmyslu se zbavit nebo se od něho požaduje, aby se jich zbavil;

[…]“

7 Podle článku 5 uvedené směrnice, nadepsaného „Vedlejší produkty“:

„1. Látku nebo předmět vzniklé při výrobním procesu, jehož prvotním cílem není výroba tohoto předmětu, lze považovat za vedlejší produkt a nikoliv za odpad podle čl. 3 bodu 1 pouze tehdy, jsou-li splněny tyto podmínky:

a) další využití látky nebo předmětu je jisté;

b) látku nebo předmět lze využít přímo bez dalšího zpracování jiným než běžným průmyslovým způsobem;

c) výroba látky nebo předmětu je nedílnou součástí výrobního procesu a

d) další využití je zákonné, tj. látka nebo předmět splňují všechny příslušné požadavky, pokud jde o výrobek, životní prostředí a ochranu zdraví u konkrétního použití a nepovedou k celkovým nepříznivým účinkům na životní prostředí nebo lidské zdraví.

[…]“

Právní úprava týkající se vedlejších produktů živočišného původu

– Nařízení č. 1774/2002

8 Článek 2 nařízení č. 1774/2002, nadepsaný „Definice“, stanovil:

„1. Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

a) ‚vedlejším produktem živočišného původu‘: celá mrtvá těla zvířat nebo jejich části nebo produkty živočišného původu uvedené v článcích 4, 5 a 6, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu včetně vajíček, embryí a spermatu;

[…]

d) ‚materiálem kategorie 3‘: vedlejší produkty živočišného původu uvedené v článku 6;

[…]“

9 Článek 6 tohoto nařízení, nadepsaný „Materiál kategorie 3“, uvádí, že „[m]ateriál kategorie 3 zahrnuje vedlejší produkty živočišného původu dle následujícího popisu, nebo jakýkoli jiný materiál, který tento vedlejší produkt obsahuje“. Formulace „nebo jakýkoli jiný materiál, který tento vedlejší produkt obsahuje“ byla užita taktéž pro definice materiálu kategorie 1 a 2 obsažené v článcích 4 a 5 uvedeného nařízení.

10 Článek 8 nařízení č. 1774/2002, nadepsaný „Odeslání vedlejších produktů živočišného původu a zpracovaných produktů do jiných členských států“, v odstavci 2 stanovil, že přijetí materiálů kategorie 1, materiálů kategorie 2, zpracovaných produktů pocházejících z materiálů kategorie 1 nebo 2 a zpracovaných živočišných bílkovin podléhá předchozímu povolení členským státem určení. Odstavec 3 tohoto článku 8 stanovil, že vedlejší produkty živočišného původu a zpracované produkty uvedené v odstavci 2 uvedeného článku musí být doprovázeny obchodním dokladem, nebo pokud si to vyžádá toto nařízení, veterinárním osvědčením a přepraveny přímo do zařízení určení, které muselo být schváleno v souladu s tímto nařízením.

– Nařízení č. 1069/2009

11 V bodech 5, 6, 57 a 58 odůvodnění nařízení č. 1069/2009 se uvádí:

„(5) Hygienická pravidla Společenství pro sběr, přepravu, manipulaci, ošetření, přeměnu, zpracování, skladování, uvádění na trh, distribuci, používání nebo neškodné odstraňování vedlejších produktů živočišného původu by měla být stanovena v jednotném a uceleném rámci.

(6) Tato všeobecná pravidla by měla být úměrná riziku pro zdraví lidí a zvířat, které vedlejší produkty živočišného původu představují v okamžiku, kdy s nimi přicházejí provozovatelé do styku, v různých stadiích řetězce od jejich sběru až po jejich použití nebo neškodné odstranění. Pravidla by rovněž měla brát v úvahu rizika pro životní prostředí, která tyto činnosti představují. Rámec Společenství by měl obsahovat hygienická pravidla pro uvádění vedlejších produktů živočišného původu na trh, včetně obchodování s nimi uvnitř Společenství a případně jejich dovozu.

[…]

(57) V zájmu jednotnosti právních předpisů Společenství je nezbytné upřesnit vztah mezi pravidly stanovenými v tomto nařízení a právními předpisy Společenství o odpadech. […]

(58) Kromě toho by se mělo zajistit, aby vedlejší produkty živočišného původu, které jsou smíchány [s] nebezpečnými odpady uvedenými v rozhodnutí Komise 2000/532/ES ze dne 3. května 2000, kterým se nahrazuje rozhodnutí 94/3/ES, kterým se stanoví seznam odpadů podle čl. 1 písm. a) směrnice Rady 75/442/EHS o odpadech, a rozhodnutí Rady 94/904/ES, kterým se stanoví seznam nebezpečných odpadů ve smyslu čl. 1 odst. 4 směrnice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadech [(Úř. věst. 2000, L 226, s. 3; Zvl. vyd. 15/05, s. 151)], nebo které jsou takovými odpady kontaminovány, byly mezi členskými státy […] odesílány pouze v souladu s nařízením [č. 1013/2006]. […]“

12 Článek 1 nařízení č. 1069/2009 stanoví:

„Toto nařízení stanoví hygienická a veterinární pravidla pro vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty s cílem zabraňovat rizikům pro zdraví lidí a zvířat, která v souvislosti s těmito produkty vznikají, a snižovat je na minimum, a zejména chránit bezpečnost potravinového a krmivového řetězce.“

13 Článek 3 tohoto nařízení stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

1. ‚vedlejšími produkty živočišného původu‘ celá těla zvířat nebo jejich části, produkty živočišného původu nebo jiné produkty získané ze zvířat, které nejsou určeny k lidské spotřebě, včetně oocytů, embryí a spermatu;

[…]

27. ‚odpadem‘ odpad podle definice v čl. 3 bodě 1 směrnice 2008/98/ES.“

14 Článek 7 uvedeného nařízení, nadepsaný „Kategorizace vedlejších produktů živočišného původu a získaných produktů“ stanoví v ostavci 1:

„Vedlejší produkty živočišného původu se v souladu se seznamy stanovenými v článcích 8, 9 a 10 zařazují do specifických kategorií, které odpovídají úrovni rizika pro zdraví lidí a zvířat, které v souvislosti s těmito vedlejšími produkty živočišného původu vzniká.“

15 Ustanovení článků 12 až 14 nařízení č. 1069/2009 stanoví zejména podmínky, za kterých se materiály kategorií 1, 2 a 3, pokud představují odpad, využijí nebo neškodně odstraní spoluspálením.

16 Článek 41 tohoto nařízení, nadepsaný „Dovoz a tranzit“, v odstavci 2 stanoví:

„Odchylně od odstavce 1 dovoz a tranzit:

[…]

b) vedlejších produktů živočišného původu nebo získaných produktů smíchaných nebo kontaminovaných jakýmkoli odpadem uvedeným v rozhodnutí 2000/532/ES jako nebezpečný probíhá, pouze pokud jsou splněny požadavky nařízení [č. 1013/2006].

[…]“

17 Článek 43 nařízení č. 1069/2009, nadepsaný „Vývoz“, v odstavci 5 stanoví:

„Odchylně od odstavců 3 a 4 vývoz:

[…]

b) vedlejších produktů živočišného původu nebo získaných produktů smíchaných s jakýmkoli odpadem uvedeným v rozhodnutí [2000/532] jako nebezpečný nebo jím kontaminovaných probíhá, pouze pokud jsou splněny požadavky nařízení [č. 1013/2006].“

18 Článek 48 nařízení č. 1069/2009, nadepsaný „Kontroly při odesílání do jiných členských států“, zní takto:

„1. Jestliže provozovatel hodlá odeslat materiály kategorie 1 nebo 2 nebo masokostní moučku nebo živočišné tuky získané z materiálů kategorie 1 nebo 2 do jiného členského státu, uvědomí o tom příslušný orgán členského státu původu a příslušný orgán členského státu určení.

Příslušný orgán členského státu určení rozhodne na žádost provozovatele ve stanovené lhůtě o tom, zda:

a) zásilku odmítne přijmout;

b) zásilku přijme bezpodmínečně, nebo

c) zásilku přijme za těchto podmínek:
   i) pokud získané produkty nebyly ošetřeny tlakovou sterilizací, musí tímto ošetřením projít, nebo
   ii) vedlejší produkty živočišného původu nebo získané produkty musí splňovat veškeré podmínky pro odeslání zásilky, které jsou oprávněné z důvodu ochrany zdraví lidí a zvířat, aby bylo zajištěno, že se s vedlejšími produkty živočišného původu a získanými produkty zachází v souladu s tímto nařízením.

[…]

6. Odchylně od odstavců 1 až 5 smějí být vedlejší produkty živočišného původu nebo získané produkty uvedené ve zmíněných odstavcích, které byly smíchány s jakýmkoli odpadem uvedeným v rozhodnutí [2000/532] jako nebezpečný nebo jím kontaminovány, zasílány do jiných členských států, pouze pokud jsou splněny požadavky nařízení [č. 1013/2006].

[…]“

– Nařízení (EU) č. 142/2011

19 Kapitola III přílohy VIII nařízení Komise (EU) č. 142/2011 ze dne 25. února 2011, kterým se provádí nařízení č. 1069/2009 a provádí směrnice Rady 97/78/ES, pokud jde o určité vzorky a předměty osvobozené od veterinárních kontrol na hranici podle uvedené směrnice (Úř. věst. 2011, L 54, s. 1), ve znění prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/1084 ze dne 25. června 2019 (Úř. věst. 2019, L 171, s. 100), obsahuje vzor obchodního dokladu pro přepravu vedlejších produktů živočišného původu a získaných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě v rámci Evropské unie v souladu s nařízením č. 1069/2009. Tento dokument, který musí v souladu s bodem 4 kapitoly III doprovázet vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty během jejich přepravy v Unii, uvádí v poznámce týkající se kolonky I.31, nadepsané „Identifikace zboží“, následující:

„[…] Vyberte zboží z následujícího seznamu: […] [druh vedlejších produktů živočišného původu nebo získaných produktů] smísený s odpadem neklasifikovaným jako nebezpečný [kód EURAL] […]“

Nizozemské právo

20 Článek 1.1 odst. 6 Wet milieubeheer (zákon o ochraně životního prostředí) stanoví:

„[…] Za odpady se v žádném případě nepovažují materiály, směsi nebo předměty, které jsou vedlejšími produkty ve smyslu článku 5 [směrnice 2008/98], pokud tyto vedlejší produkty splňují podmínky stanovené v uvedeném článku a kritéria stanovená za tímto účelem v prováděcím opatření přijatém na základě uvedeného článku [směrnice 2008/98] nebo ve vyhlášce příslušného ministra.“

21 Článek 10.60 odst. 2 tohoto zákona stanoví:

„Jednání uvedená v čl. 2 bodě 35 [nařízení č. 1013/2006, který definuje pojem ‚nedovoleá přeprava‘] jsou zakázána.“

Spory v původním řízení a předběžné otázky

22 Openbaar Ministerie (státní zastupitelství, Nizozemsko) v rámci tří trestních řízení vytýká společnosti P. F. Kamstra Recycling BV, jakož i XN a YO, dvěma fyzickým osobám pracujícím pro tuto společnost (dále společně jen „obžalovaní“), že mezi 10. červnem 2011 a 19. červnem 2012 přepravily z Nizozemska do Německa bez předchozího oznámení příslušným orgánům nebo bez jejich souhlasu, jak vyžaduje nařízení č. 1013/2006, směs solanky a tkání živočišného původu, směs odpadového tuku a solanky, směs kalů z čisticích procesů a dalších (neznámých) odpadů, směs kalů z čisticích procesů a odpadů (z mléčných výrobků) a směs kalů z čištění odpadních vod a bílkovinného koncentrátu.

23 Předkládající soud uvádí, že nejméně u jedné či dvou těchto směsí se jednalo zčásti o vedlejší produkty živočišného původu a zčásti o jiný materiál a že vedlejší produkty živočišného původu v tomto případě představovaly materiály kategorie 3 ve smyslu článku 10 nařízení č. 1069/2009. Uvedené směsi byly určeny k použití v bioplynové elektrárně v Německu.

24 Tento soud uvádí, že v projednávaných věcech vyvstává otázka, zda přepravy směsí popsané v obžalobách spadají do působnosti nařízení č. 1013/2006 nebo do působnosti nařízení č. 1069/2009.

25 Předkládající soud uvádí, že má státní zastupitelství za to, že se použije nařízení č. 1013/2006, takže uvedené směsi musí být vždy kvalifikovány jako „odpad“. Podle něj musí být otázka, zda se jedná o vedlejší produkty živočišného původu, posouzena na základě kritérií uvedených v čl. 5 odst. 1 směrnice 2008/98, jakož i na základě definice „vedlejších produktů živočišného původu“ uvedené v čl. 3 bodě 1 nařízení č. 1069/2009.

26 Předkládající soud dodává, že obžalovaní se domnívají, že v projednávaném případě by se mělo použít nařízení č. 1069/2009, a nikoli nařízení č. 1013/2006, jelikož směsi uvedené v aktech stíhání představují vedlejší produkty živočišného původu. V oblasti vedlejších produktů živočišného původu má totiž nařízení č. 1069/2009 přednost před nařízením č. 1013/2006. V tomto ohledu obžalovaní staví své tvrzení, že dotčené směsi jsou vedlejšími produkty živočišného původu, na definici „vedlejších produktů živočišného původu“ uvedené v předchozím nařízení o vedlejších produktech živočišného původu, totiž v nařízení č. 1774/2002. Podle posledně uvedeného nařízení pojem „vedlejší produkty živočišného původu“ zahrnuje taktéž „každý materiál/každou směs obsahující vedlejší produkty živočišného původu“.

27 Předkládající soud upřesňuje, že obžalovaní tvrdí, že ačkoli nařízení č. 1069/2009 již neuvádí, že materiály obsahující vedlejší produkty živočišného původu musí být kvalifikovány jako vedlejší produkty živočišného původu, nezamýšlelo provést žádnou změnu definice pojmu „vedlejší produkty živočišného původu“ obsaženou v nařízení č. 1774/2002. Na podporu tohoto tvrzení obžalovaní odkázali na znalecký posudek ze dne 10. března 2016, který nechal v prvním stupni vypracovat rechtbank Gelderland (soud provincie Geldry, Nizozemsko). Směsi vedlejších produktů živočišného původu (s výjimkou směsí vedlejších produktů živočišného původu obsahujících nebezpečný odpad) tedy spadají rovněž pod definici „vedlejších produktů živočišného původu“ uvedenou v nařízení č. 1069/2009 bez ohledu na poměr, v jakém jsou vedlejší produkty živočišného původu ve směsi obsaženy ve vztahu k jinému materiálu.

28 Rechtbank Gelderland (soud provincie Geldry) se řídil názorem obsaženým ve znaleckém posudku a zprostil obžalované obžaloby z vytýkaných skutků. Státní zastupitelství se proti tomuto zproštění obžaloby odvolalo k předkládajícímu soudu.

29 Předkládající soud poznamenává, že z příslušného právního rámce jasně vyplývá, že nařízení č. 1013/2006 se nevztahuje na přepravu, podléhající režimu požadavků pro schválení podle nařízení č. 1069/2009. S ohledem na postoj státního zastupitelství, který se domnívá, že materiál, který nelze kvalifikovat jako „vedlejší produkt“ ve smyslu čl. 5 odst. 1 směrnice 2008/98, představuje „odpad“, který spadá do působnosti nařízení č. 1013/2006, se předkládající soud nejprve táže, jaký je vztah mezi pojmem „vedlejší produkty“ obsaženým v čl. 5 odst. 1 směrnice 2008/98 a pojmem „vedlejší produkty živočišného původu“ obsaženým v nařízení č. 1069/2009. Konkrétně se táže, zda materiál, který nemůže být kvalifikován jako „vedlejší produkt“ ve smyslu této směrnice, může být i přesto považován za „vedlejší produkt živočišného původu“ ve smyslu tohoto nařízení a být tak vyloučen z působnosti nařízení č. 1013/2006 ve smyslu jeho čl. 1 odst. 3 písm. d).

30 Podle předkládajícího soudu je následně třeba vyložit čl. 1 odst. 3 písm. d) nařízení č. 1013/2006, aby bylo možno určit, jakým způsobem je třeba chápat vynětí z působnosti tohoto nařízení týkající se přepravy, na kterou se vztahují požadavky pro schválení podle nařízení č. 1069/2009. V tomto ohledu vyvstává otázka, zda se toto vynětí týká přepravy vedlejších produktů živočišného původu mezi dvěma členskými státy bez ohledu na kategorii, do které tyto materiály spadají, nebo zda se týká přepravy materiálů uvedených v článku 48 nařízení č. 1069/2009, které jsou omezeny na „vedlejší produkty živočišného původu“ nebo „získané produkty“ ve smyslu tohoto ustanovení, tedy materiálu kategorie 1, materiálu kategorie 2, a některých produktů z nich získaných a zpracovaných, včetně živočišných bílkovin získaných z materiálů kategorie 3.

31 Konečně se předkládající soud táže, zda je třeba vykládat čl. 1 odst. 3 písm. d) nařízení č. 1013/2006 v tom smyslu, že se toto ustanovení týká i přepravy směsí vedlejších produktů živočišného původu a jiných materiálů, a je-li tomu tak, zda je relevantní poměr vedlejších produktů živočišného původu k ostatním materiálům ve směsi.

32 Podle tohoto soudu je v tomto ohledu nutné určit, zda definice „vedlejších produktů živočišného původu“ obsažená v nařízení č. 1069/2009 představuje meritorní změnu oproti definici obsažené v nařízení č. 1774/2002 v tom smyslu, že podle nařízení č. 1069/2009 určité množství materiálu

smíchané s určitým množstvím vedlejšího produktu živočišného původu, bez ohledu na poměr těchto dvou množství, nemůže být nadále kvalifikováno jako „vedlejší produkt živočišného původu“, takže přeprava takové směsi spadá do působnosti nařízení č. 1013/2006. Předkládající soud tvrdí, že doslovný výklad této definice obsažené v nařízení č. 1069/2009 by vedl k závěru, že toto nařízení mělo za cíl provést tuto změnu, ale že naopak na základě výše uvedených argumentů, které se opírají o znaleckou zprávu, by mohl být vyvozen opačný závěr.

33 Za těchto podmínek se Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (odvolací soud v Arnhem-Leeuwardenu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Materiál, který není vedlejším produktem ve smyslu směrnice 2008/98, *per definitionem* také není považován za vedlejší produkt živočišného původu ve smyslu nařízení č. 1069/2009, takže není podle čl. 1 odst. 3 nařízení č. 1013/2006 vyloučen z oblasti působnosti nařízení č. 1013/2006? Nebo není vyloučeno, že materiál spadá do definice ‚vedlejších produktů živočišného původu' ve smyslu nařízení č. 1069/2009, pokud nesplňuje podmínky čl. 5 odst. 1 směrnice 2008/98, takže tento materiál bez dalšího nespadá do působnosti nařízení č. 1013/2006?

2) Jak je nutno chápat přepravu, na kterou se vztahují požadavky pro schválení podle nařízení č. 1774/2002 (nyní nařízení č. 1069/2009) ve smyslu čl. 1 odst. 3 nařízení č. 1013/2006: je tím myšlena přeprava vedlejších produktů živočišného původu (z jednoho členského státu do jiného členského státu), aniž je relevantní, do které kategorie tento materiál spadá? Nebo je tím myšlena přeprava materiálu uvedeného v článku 48 nařízení č. 1069/2009 (dříve článek 8 nařízení č. 1774/2002), který je omezen na vedlejší produkty živočišného původu a produkty z nich získané ve smyslu tohoto ustanovení, tedy materiál kategorie 1, materiál kategorie 2 a některé z nich získané produkty včetně zpracovaných živočišných bílkovin získaných z materiálu kategorie 3?

3) V případě, že se pod přepravou odpadů, na něž se vztahují požadavky pro schválení podle nařízení č. 1774/2002 (nyní nařízení č. 1069/2009), ve smyslu čl. 1 odst. 3 návětí a písm. d) nařízení č. 1013/2006, rozumí přeprava vedlejších produktů živočišného původu (z jednoho členského státu do jiného členského státu) bez ohledu na to, do které kategorie tento materiál patří, musí pak být čl. 1 odst. 3 návětí a písm. d) nařízení č. 1013/2006 dále vykládán v tom smyslu, že je tím myšlena také přeprava směsí vedlejších produktů živočišného původu a jiných materiálů, a pokud ano, je relevantní poměr, v jakém jsou vedlejší produkty živočišného původu a jiný materiál smíchány? Nebo vedlejší produkt živočišného původu ztrácí povahu vedlejšího produktu živočišného původu ve smyslu nařízení č. 1069/2009 a je po smíchání s jiným materiálem považován za odpad ve smyslu nařízení č. 1013/2006?“

K předběžným otázkám

K první otázce

34 Podstatou první předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 5 odst. 1 směrnice 2008/98 a čl. 3 bod 1 nařízení č. 1069/2009 musí být vykládány v tom smyslu, že materiál, který nelze kvalifikovat jako „vedlejší produkt“ ve smyslu prvního z těchto ustanovení lze přesto považovat za „vedlejší produkt živočišného původu“ ve smyslu druhého z uvedených ustanovení.

35 Na jedné straně je třeba připomenout, že podle čl. 5 odst. 1 směrnice 2008/98 je „vedlejší produkt“ látka nebo produkt vzniklý při výrobním procesu, jehož prvotním cílem není výroba této látky nebo předmětu, a splňující několik podmínek uvedených v čl. 5 odst. 1 písm. a) až d). Kromě toho jsou v souladu s čl. 3 bodem 1 nařízení 1069/2009 „vedlejšími produkty živočišného původu“ celá těla zvířat nebo jejich části, produkty živočišného původu nebo jiné produkty získané ze zvířat, které nejsou určeny k lidské spotřebě, včetně oocytů, embryí a spermatu. Z těchto dvou ustanovení tedy

vyplývá, že jak uvedl generální advokát v bodě 39 svého stanoviska, pojem „vedlejší produkty“ v čl. 5 odst. 1 směrnice 2008/98 a pojem „vedlejších produktů živočišného původu“, jak je definován v čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1069/2009, se nijak nepřekrývají ani na sebe vzájemně neodkazují.

36 Na druhé straně čl. 5 odst. 1 směrnice 2008/98 stanoví, že materiál, který představuje „vedlejší produkt“ ve smyslu tohoto ustanovení, se nepovažuje za odpad spadající do oblasti působnosti této směrnice. Podle uvedeného ustanovení se tedy pojmy „vedlejší produkt“ a „odpad“ uvedené ve směrnici 2008/98 vzájemně vylučují.

37 Naproti tomu zvláště z článků 12 až 14 nařízení č. 1069/2009 vyplývá, jelikož stanoví zejména podmínky, za kterých jsou vedlejší produkty živočišného původu kategorií 1, 2 a 3, pokud představují odpad, využity nebo odstraněny spoluspálením, že „vedlejší produkty živočišného původu“ ve smyslu tohoto nařízení mohou představovat „odpad“ ve smyslu definice v čl. 3 bodě 1 směrnice 2008/98, na který odkazuje čl. 3 bod 27 nařízení č. 1069/2009.

38 S ohledem na předcházející úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že čl. 5 odst. 1 směrnice 2008/98 a čl. 3 bod 1 nařízení č. 1069/2009 je třeba vykládat v tom smyslu, že materiál, který nelze kvalifikovat jako „vedlejší produkt“ ve smyslu prvního z těchto ustanovení, lze přesto považovat za „vedlejší produkt živočišného původu“ ve smyslu druhého z uvedených ustanovení.

K druhé otázce

39 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 1 odst. 3 písm. d) nařízení č. 1013/2006 musí být vykládán v tom smyslu, že z působnosti tohoto nařízení je na základě tohoto ustanovení vyloučena veškerá přeprava vedlejších produktů živočišného původu, na kterou se vztahuje nařízení č. 1069/2009, nebo pouze některé druhy takové přepravy, které splňují zvláštní podmínky stanovené posledně uvedeným nařízením.

40 Je třeba uvést, že Soudní dvůr již na tuto otázku odpověděl v rozsudku ze dne 23. května 2019, ReFood (C-634/17, EU:C:2019:443), jenž byl vyhlášen po datu předložení projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

41 V uvedeném rozsudku Soudní dvůr rozhodl, že čl. 1 odst. 3 písm. d) nařízení č. 1013/2006 musí být vykládán v tom smyslu, že přeprava vedlejších produktů živočišného původu spadající pod nařízení č. 1069/2009 je vyloučena z oblasti působnosti nařízení č. 1013/2006, s výjimkou případů, kdy nařízení č. 1069/2009 výslovně stanoví použití nařízení 1013/2006.

42 Jedná se o případy uvedené v čl. 41 odst. 2 písm. b), čl. 43 odst. 5 písm. b) a čl. 48 odst. 6 nařízení č. 1069/2009, které se týkají vedlejších produktů živočišného původu smíchaných s nebezpečnými odpady nebo které jsou takovými odpady kontaminovány (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. května 2019, ReFood, C-634/17, EU:C:2019:443, body 53 až 55).

43 Soudní dvůr se tedy domníval, že čl. 1 odst. 3 písm. d) nařízení č. 1013/2006 nelze vykládat v tom smyslu, že z působnosti tohoto nařízení je na základě tohoto ustanovení vyňata pouze přeprava vedlejších produktů živočišného původu podléhající postupu stanovenému v čl. 48 odst. 1 nařízení č. 1069/2009, a sice materiálů kategorie 1 a 2, ve smyslu článků 8 a 9 tohoto nařízení, a některých produktů získaných z těchto materiálů, s výjimkou vedlejších produktů živočišného původu kategorie 3, ve smyslu článku 10 uvedeného nařízení, které i nadále podléhají nařízení č. 1013/2006 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. května 2019, ReFood, C-634/17, EU:C:2019:443, bod 60).

44 Z toho vyplývá, že pro účely výkladu čl. 1 odst. 3 písm. d) nařízení č. 1013/2006, a tedy i pro použitelnost nařízení č. 1069/2009, není skutečnost, že dotyčný materiál patří do kategorie 1, kategorie 2 nebo kategorie 3, důležitá.

45 S ohledem na předcházející úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 1 odst. 3 písm. d) nařízení č. 1013/2006 musí být vykládán v tom smyslu, že přeprava vedlejších produktů živočišného původu, na něž se vztahuje nařízení č. 1069/2009, je vyloučena z působnosti nařízení č. 1013/2006 s výjimkou případů, kdy nařízení č. 1069/2009 výslovně stanoví použití nařízení č. 1013/2006.

K třetí otázce

46 Třetí otázkou, kterou je třeba chápat ve světle informací, shrnutých v bodech 22 a 23 tohoto rozsudku, které předkládající soud poskytl, pokud jde o materiály, jež jsou předmětem přepravy dotčené ve věci v původním řízení, se tento soud v podstatě ptá, zda je třeba čl. 1 odst. 3 písm. d) nařízení č. 1013/2006 vykládat v tom smyslu, že se toto ustanovení uplatní na přepravu směsi vedlejších produktů živočišného původu kategorie 3 ve smyslu článku 10 nařízení č. 1069/2009 a jiných materiálů klasifikovaných jako odpad, který není nebezpečný, ve smyslu nařízení 1013/2006, a pokud ano, zda je v tomto ohledu důležitý poměr, v jakém jsou vedlejší produkty živočišného původu ve směsi obsaženy.

47 V rozsahu v němž, jak bylo připomenuto v rámci zkoumání druhé otázky, čl. 1 odst. 3 písm. d) nařízení č. 1013/2006 vylučuje z působnosti tohoto nařízení přepravu vedlejších produktů živočišného původu, na kterou se vztahuje nařízení č. 1069/2009, s výjimkou případů, kdy toto nařízení výslovně stanoví použití nařízení č. 1013/2006, je třeba, aby bylo možné odpovědět na třetí otázku, určit, zda je nařízení 1069/2009 použitelné na směs vedlejších produktů živočišného původu a odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný.

48 Pojem „vedlejší produkty živočišného původu“, jak je definován v čl. 2 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1774/2002 ve spojení s články 4, 5 a 6 tohoto nařízení zahrnoval „jakýkoli jiný materiál, který tento vedlejší produkt obsahuje“. Avšak definice pojmu „vedlejší produkty živočišného původu“ stanovená v čl. 3 bodě 1 nařízení č. 1069/2009 a články 8, 9 a 10 tohoto nařízení, které odkazují na materiály kategorií 1, 2 a 3 již výslovně neuvádějí, že obsahují „jakýkoli jiný materiál, který tento vedlejší produkt obsahuje“.

49 Z toho však nevyplývá, že by unijní zákonodárce měl v úmyslu vyloučit z režimu zavedeného nařízením č. 1069/2009 vedlejší produkty živočišného původu, které jsou smíchány s jinými materiály.

50 V tomto ohledu je třeba nejprve uvést, že čl. 41 odst. 2 písm. b) a čl. 43 odst. 5 písm. b) nařízení č. 1069/2009 stanoví, že dovoz a tranzit na jedné straně a vývoz na straně druhé vedlejších produktů živočišného původu smíchaných nebo kontaminovaných jakýmkoli odpadem uvedeným v rozhodnutí 2000/532 jako nebezpečný odchylně probíhá, pouze pokud jsou splněny požadavky nařízení č. 1013/2006.

51 Stejně tak odstavec 6 článku 48 nařízení č. 1069/2009 stanoví, že odchylně od odstavců 1 až 5 tohoto článku smějí být vedlejší produkty živočišného původu nebo získané produkty uvedené ve zmíněných odstavcích, konkrétně materiály kategorie 1 a 2, jakož i některé produkty získané z těchto materiálů, které byly smíchány s jakýmkoli odpadem uvedeným jako nebezpečný nebo jím kontaminovány, zasílány do jiných členských států, pouze pokud jsou splněny požadavky nařízení č. 1013/2006.

52 Kdyby však byly směsi vedlejších produktů živočišného původu a odpadu za všech okolností vyloučeny z oblasti působnosti tohoto nařízení, nebylo by třeba do tohoto nařízení vložit odchylná ustanovení týkající se směsí vedlejších produktů živočišného původu a nebezpečného odpadu.

53 Zadruhé skutečnost, že směsi vedlejších produktů živočišného původu a odpadu spadají do oblasti působnosti nařízení č. 1069/2009, je potvrzena, jak uvedl generální advokát v bodě 83 svého stanoviska, ustanoveními nařízení č. 142/2011, naposledy změněného prováděcím nařízením č. 2019/1084. I když změny provedené tímto prováděcím nařízením nejsou použitelné na skutečnosti

dotčené v původním řízení, je totiž třeba poznamenat, že nařízení č. 142/2011 v příloze VIII kapitole III nyní obsahuje vzor obchodního dokladu pro přepravu vedlejších produktů živočišného původu a získaných produktů neurčených k lidské spotřebě v rámci Unie v souladu s nařízením č. 1069/2009, kde jsou mezi zbožím, které musí být při přepravě v rámci Unie doprovázeno tímto obchodním dokladem, výslovně uvedeny směsi vedlejších produktů živočišného původu a odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný.

54 Zatřetí je třeba uvést, že, jak připomněl generální advokát v bodech 73 a 74 svého stanoviska, z přípravných prací na nařízení č. 1069/2009 vyplývá, že unijní zákonodárce konkrétně zkoumal otázku režimu použitelného na přepravu směsí vedlejších produktů živočišného původu a odpadů nikoliv nebezpečných a vyloučil, že se na tyto směsi vztahují odchylná ustanovení čl. 41 odst. 2 písm. b), čl. 43 odst. 5 písm. b) a čl. 48 odst. 6 tohoto nařízení, čímž vyloučil, aby se na jejich přepravu vztahovala ustanovení nařízení č. 1013/2006.

55 Jak z existence ustanovení stanovujících odchylný režim použitelný na směsi vedlejších produktů živočišného původu a nebezpečného odpadu, tak ze zkoumání nařízení č. 142/2011 a geneze nařízení č. 1069/2009 tedy vyplývá, že se posledně uvedené nařízení použije na přepravu směsí vedlejších produktů živočišného původu a odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný.

56 Začtvrté je třeba poznamenat, že tento závěr umožňuje zachovat užitečný účinek ustanovení nařízení č. 1069/2009 vykládaných ve světle cíle sledovaného tímto nařízením.

57 Uvedené nařízení totiž usiluje o stanovení jednotného a uceleného rámce hygienických pravidel vztahujících se zejména na přepravu vedlejších produktů živočišného původu, která jsou úměrná riziku pro zdraví lidí a zvířat, které tyto vedlejší produkty představují v okamžiku, kdy s nimi přicházejí provozovatelé do styku, v různých stadiích řetězce od jejich sběru až po jejich použití nebo neškodné odstranění, a která zohledňují rizika pro životní prostředí, která tyto činnosti představují. Na druhé straně, jak vyplývá z bodů 57 a 58 odůvodnění nařízení č. 1069/2009, toto nařízení usiluje v zájmu jednotnosti unijních právních předpisů rovněž o upřesnění vztahu mezi ustanoveními tohoto nařízení a unijními právními předpisy o odpadech, zejména nařízením č. 1013/2006, pokud jde o vývoz, dovoz a přepravu vedlejších produktů živočišného původu mezi dvěma členskými státy (rozsudek ze dne 23. května 2019, ReFood, C-634/17, EU:C:2019:443, bod 49).

58 Unijní zákonodárce tudíž zamýšlel nařízením č. 1069/2009, přijatém následně po nařízení č. 1013/2006, zavést ucelený rámec pravidel pro přepravu vedlejších produktů živočišného původu a vyjmout, není-li výslovně stanoveno jinak, přepravu vedlejších produktů živočišného původu, kterou upravuje, z působnosti nařízení č. 1013/2006 (rozsudek ze dne 23. května 2019, ReFood, C-634/17, EU:C:2019:443, bod 56).

59 Z toho vyplývá, že jak uvedl generální advokát v bodě 81 svého stanoviska, záměrem unijního zákonodárce bylo zahrnout veškerou přepravu vedlejších produktů živočišného původu, včetně přepravy těchto vedlejších produktů, které jsou smíchány s odpady, v rámci působnosti nařízení č. 1069/2009, přičemž zvláštnímu režimu stanovenému nařízením č. 1013/2006 podřídil přepravu směsí vedlejších produktů živočišného původu a nebezpečného odpadu.

60 Je třeba upřesnit, že v případě, že v nařízení č. 1013/2006 a č. 1069/2009 nejsou v této otázce k dispozici žádné údaje, je třeba je považovat za předpisy, které nestanoví žádnou minimální prahovou hodnotu, pokud jde o podíl vedlejších produktů živočišného původu přítomných ve směsi těchto produktů a odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný, takže se čl. 1 odst. 3 písm. d) nařízení č. 1013/2006 a režim zavedený nařízením č. 1069/2009 použijí.

61 Tímto upřesněním však není dotčena povinnost příslušných správních a soudních orgánů uplatňovat režim zavedený nařízením č. 1013/2006 na situace, ve kterých z konkrétních, relevantních a shodných indicií vyplývá, že dotyčný subjekt vložil do přepravovaného odpadu množství vedlejších produktů živočišného původu, jejichž přítomnost je odůvodněna pouze cílem vyhnout se nařízení č. 1013/2006 a uměle dosáhnout použitelnosti nařízení č. 1069/2009.

62 V takových případech, které vykazují existenci zneužívajícího postupu, totiž nutnost zachovat užitečný účinek unijní právní úpravy vyžaduje použití nařízení č. 1013/2006, jehož cíl a účel mají za těchto okolností přednost před cílem a účelem nařízení č. 1069/2009.

63 S ohledem na předcházející úvahy je třeba na třetí otázku odpovědět tak, že čl. 1 odst. 3 písm. d) nařízení č. 1013/2006 musí být vykládán v tom smyslu, že se toto ustanovení použije na přepravu směsi vedlejších produktů živočišného původu kategorie 3, ve smyslu článku 10 nařízení č. 1069/2009, a jiných materiálů klasifikovaných jako odpad, který není nebezpečný, ve smyslu nařízení 1013/2006. Podíl vedlejších produktů živočišného původu ve směsi není v tomto ohledu důležitý.

K nákladům řízení

64 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

1) **Článek 5 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic a čl. 3 bod 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 ze dne 21. října 2009 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, a o zrušení nařízení (ES) č. 1774/2002 (nařízení o vedlejších produktech živočišného původu) je třeba vykládat v tom smyslu, že materiál, který nelze kvalifikovat jako „vedlejší produkt“ ve smyslu prvního z těchto ustanovení, lze přesto považovat za „vedlejší produkt živočišného původu“ ve smyslu druhého z uvedených ustanovení.**

2) **Článek 1 odst. 3 písm. d) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů, ve znění nařízení Komise (EU) č. 135/2012 ze dne 16. února 2012, musí být vykládán v tom smyslu, že přeprava vedlejších produktů živočišného původu, na něž se vztahuje nařízení č. 1069/2009, je vyloučena z působnosti nařízení č. 1013/2006, ve znění nařízení č. 135/2012, s výjimkou případů, kdy nařízení č. 1069/2009 výslovně stanoví použití nařízení č. 1013/2006, ve znění nařízení č. 135/2012.**

3) **Článek 1 odst. 3 písm. d) nařízení č. 1013/2006, ve znění nařízení č. 135/2012, musí být vykládán v tom smyslu, že se toto ustanovení použije na přepravu směsi vedlejších produktů živočišného původu kategorie 3, ve smyslu článku 10 nařízení č. 1069/2009, a jiných materiálů klasifikovaných jako odpad, který není nebezpečný, ve smyslu nařízení 1013/2006, ve znění nařízení č. 135/2012. Podíl vedlejších produktů živočišného původu ve směsi není v tomto ohledu důležitý.**

Podpisy.